

KRONIKA 2007 ROKU

STYCZEŃ

Robert Makłowicz w Muzeum Papiernictwa

12 stycznia w Dusznikach Zdroju realizowano program Kulinarne podróże Roberta Makłowicza. Znany i lubiany dziennikarz, publicysta i krytyk kulinarny zaprezentował dusznickie muzeum jako jeden z najbardziej interesujących zabytków ziemi kłodzkiej, po czym popróbował własnych sił w czerpaniu papieru z ziołami bazylii. Odcinek zrealizowany w muzeum wyemitowała telewizyjna dwójka w marcu 2007 r. Robert Makłowicz zachęcił wielu widzów do odwiedzenia dusznickiego muzeum i czerpania papieru z ziołami.

Muzeum Papiernictwa czerpało dla Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy

W 2007 r. Muzeum Papiernictwa włączyło się do akcji WOŚP. Na osoby odwiedzające muzeum w niedzielę 14 stycznia czekały dwie atrakcje: darmowy wstęp oraz nieodpłatne uczestnictwo w warsztatach czerpania papieru.

Zaoszczędzone na biletach pieniądze zwiedzający przeznaczali na rzecz WOŚP. Uczestnicy zajęć własnoręcznie wykonywali papier z czerwonym serduszkami.

Muzeum Papiernictwa wydało książkę Macieja Szymczyka *Polski przemysł papierniczy 1945–1989*

Monografia przedstawia dzieje polskiego papiernictwa w zamkniętym już okresie planowej gospodarki socjalistycznej, odbudowę lat 1945–1949, rozbudowę realizowaną pomiędzy latami 1950 a 1978 oraz stagnację trwającą od końca lat siedemdziesiątych do schyłku lat osiemdziesiątych. Wiele miejsca poświęcono w opracowaniu sprawom techniki produkcji papieru oraz zagadnieniom jakości papieru. Ważnym uzupełnieniem książki jest katalog zakładów papierniczych prowadzących działalność produkcyjną w latach 1945–1989. Intencją wydawcy książki było wypełnienie luki w opracowaniu dziejów przemysłu papierniczego oraz zwiększenie zainteresowania historią polskiego przemysłu papierniczego.

Wydanie książki wsparły firmy z branży papierniczej: Arctic Paper Kostrzyn S.A., Fabryka Papieru Piechowice S.A., International Paper-Kwidzyn S.A., Konstans Sp. z o.o., Malta-Decor S.A., Mondi Packaging Świecie S.A., Packprofil Sp. z o.o. Kolonowskie, PMPoland S.A. i Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A.

Książka była prezentowana m.in. na posiedzeniu Komitetu Historii Nauki i Techniki Polskiej Akademii Nauk. Wg opinii prof. dr hab. Ireny Stasiewicz-Jasiukowej – przewodniczącej Komisji Historii Nauki i Techniki PAN – „... dzięki tej książce papiernictwo znalazło się wśród branż posiadających syntetyczne, oparte na bogatym materiale źródłowym opracowanie własnej historii. Fakt ten zdecydowanie podnosi rangę Muzeum Papiernictwa w Dusznikach-Zdroju [...]”.

LUTY

Profesor Jan Miodek w Muzeum Papiernictwa

Dnia 15 lutego br. w muzeum gościł profesor Jan Miodek z małżonką. Któż z nas nie obejrzał choć raz programu z cyklu „Ojczyzna polszczyzna”. Wychowało się

na nim kilka pokoleń Polaków. Podczas ponaddwugodzinnego pobytu w muzeum Profesor wygłosił prelekcję na temat nazewnictwa Śląska. Profesora wysłuchała, prócz pracowników muzeum, grupa młodzieży z Rydułtowej na Górnym Śląsku. Następnie szacowni goście zostali oprowadzeni przez dyrektora muzeum Macieja Szymczyka po ekspozycji, po czym własnoręcznie wyczerpali papier. Na pamiątkę pobytu Profesor odcisnął swoją dłoń w kartce papieru, która została wklejona do Kroniki Muzeum.

MARZEC

Popołudnie w papierowym świecie – prezentacja Muzeum Papiernictwa w Bibliotece pod Atlantami w Wałbrzychu

„Popołudnie w papierowym świecie” spędzić można było 2 marca 2007 r. w wałbrzyskiej Bibliotece pod Atlantami. A działo się niemało. Odbyły się wernisaże trzech wystaw:

– „Dzieje papieru i papiernictwa”, opracowanej w całości przez Muzeum Papiernictwa,

– „Filigrany – znaki ukryte”, przygotowanej przez Galerię Książki ze zbiorów Muzeum Papiernictwa, na której zaprezentowano arkusze z filigranami, wykonane w dusznickim muzeum i Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych,

Biblioteka pod Atlantami w Wałbrzychu
i Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju

MAJĄ SZCZĘŚLIWY PRZEJŚCIE DO
**POPOŁUDNIE
W PAPIEROWYM
ŚWIECIE**

W programie wernisaży wystaw:

DZIEJE PAPIERU I PAPIERNICTWA
wystawa przygotowana przez
Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju
we współpracy z International Paper - Kwidzyn S.A.
Galeria pod Atlantami - cykl drugi (II piętro)

FILIGRANY – ZNAKI UKRYTE
wystawa przygotowana przez Galerię Książki
ze zbiorów Muzeum Papiernictwa
i Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych
Galeria Książki (II piętro)

FOTO-MINIATURY NA PAPIERZE CZĘSTANYM
zestaw fotografii Janusza Michałaka
w korytarzu przy galeriach (I piętro)

ORAZ

SPOTKANIE Z DR. MACIEJEM SZYMCHYKIEM
autorem książki „Polski przemysł papierniczy 1946-1999”,
dyrektorem Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju

2 MARCA 2007 R., WAŁBRZYCH, RYNEK 9
Początek w Galerii pod Atlantami, o godz. 16.30

– „Foto-miniatury na papierze czerpanym” – zestaw fotografii artysty Jarosława Michalaka.

Na koniec odbyło się spotkanie autorskie z Maciejem Szymczykiem, dyrektorem Muzeum Papiernictwa i autorem książki *Polski przemysł papierniczy 1945–1989*.

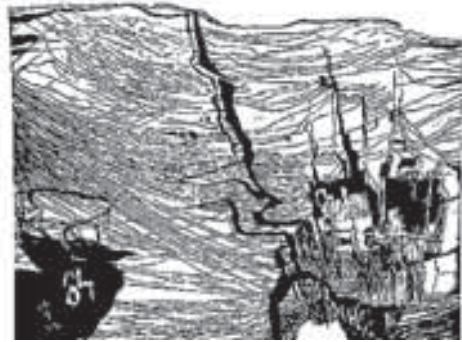
Otwarcie wystawy

Grafika Młodych 2007. Dyplomy wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych

Komisarz: mgr Artur Goliński

9 marca – 6 maja 2007 r.

Wystawa ta była już drugą z cyklu corocznych prezentacji młodych i uzdolnionych adeptów sztuki graficznej, studiujących na Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Muzeum Papiernictwa, organizując cykl wystaw „Grafika Młodych”, pragnie także przybliżyć zwiedzającym piękno i bogactwo technik graficznych oraz różnorodność form wypowiedzi artystycznej. Honorowy patronat nad wy-

stawą objął Rektor ASP we Wrocławiu prof. Jacek Szewczyk. Pomysłodawcą cyklu i jego realizatorem jest Artur Goliński, absolwent Wydziału Grafiki wrocławskiej uczelni, który obecnie kieruje Działem Poligrafii w Muzeum Papiernictwa.

Wystawa prezentowana w 2007 r. stała się ciekawym zderzeniem dokonań Anny Halarewicz i Katarzyny Zubakhiny-Polk. Obie artystki doświadczenie zawodowe zdobywały studiując w Pracowni Grafiki Artystycznej pod opieką znanych i cenionych twórców: prof. Jacka Szewczyka i prof. Przemysława Tyszkiewicza. Zaprezentowane prace wykonane zostały w technice linorytu, która umożliwiła młodym artystkom wykreowanie niepowtarzalnego klimatu i piękna otaczającej nas rzeczywistości widzianej wrażliwym kobiecym okiem. Dla młodzieży szkolnej przygotowane zostały warsztaty plastyczne, w których wykorzystano technikę monotypii.

Promocja muzeum i ziemi kłodzkiej w Warszawie

29 marca, wraz z przedstawicielami miast ziemi kłodzkiej, w Klubie Bankowca w Warszawie, Muzeum Papiernictwa prezentowało walory turystyczne naszego regionu. Oferta dusznickiego muzeum – czerpanie papieru ze znakami wodnymi – spotkała się z wyjątkowym zainteresowaniem osób przybyłych do Klubu.

KWIECIEŃ

Prezentacja oferty dusznickiego muzeum w Galerii Dominikańskiej we Wrocławiu

W dniach 13–15 kwietnia w Galerii Dominikańskiej we Wrocławiu, podczas Dni Promocji Dolnego Śląska, Muzeum Papiernictwa wspólnie z miastem Duszniki Zdrój zaprezentowało walory turystyczne miejscowości. Informowano o przygotowanych w dusznickim muzeum atrakcjach na nadchodzący sezon letni oraz zapraszano do udziału w kolejnej – siódmej – edycji festiwalu Święto Papieru.

Rada Muzeum Papiernictwa – dusznicka papiernia w przededniu inwestycji

W dniach 20–21 kwietnia odbyło się drugie w obecnej kadencji posiedzenie Rady Muzeum Papiernictwa. W skład Rady wchodzi 12 osób. Są to autorytety z całej Polski związane z papiernictwem, muzealnictwem, sztuką, ochroną zabytków oraz historią ziemi kłodzkiej. Na posiedzeniu Rady ze strony Muzeum udział wzięli: dyrektor Maciej Szymczyk, jego zastępczyni – Anna Stefaniszyn i główny księgowy – Janusz Janiszewski. Spotkanie prowadził Michał Jarczyński, który jest przewodniczącym Rady.

Dyrektor muzeum omówił przedsięwzięcia realizowane w 2006 r. oraz zaplanowane na 2007 r., a główny księgowy przedstawił realizację budżetu w minionym roku oraz bieżące plany finansowe. Dla pracowników dusznickiego muzeum 2006 rok był bardzo owocny: m.in. otwarto 11 wystaw czasowych (w tym 4 w innych muzeach) oraz zorganizowano 3 duże imprezy promocyjne, z których najważniejszą było Święto Papieru. Przygotowano 22 publikacje naukowe i popularnonaukowe, z których 3 to wydawnictwa książkowe. Ekspozycje muzealne w całym roku zwiedziły 50.224 osoby, a w warsztatach i lekcjach wzięło udział łącznie 10.811 osób. Muzeum

uatrakcyjniło wiele krajowych i zagranicznych imprez turystycznych, prezentując na nich pokazową produkcję papieru. Dusznicy muzealnicy wygłosili wiele prelekcji w różnych instytucjach (m.in. w Bystrzycy Kłodzkiej, Elblągu, Kaliszu, Nowej Soli, Ostrołęce i Warszawie), popularyzujących tematykę papiernictwa. Ważnym wydarzeniem było zajęcie I miejsca w konkursie promocyjnym Powiatu Kłodzkiego im. Iwony Pilz „Róża Kłodzka”. Ubiegły rok zapisał się w pamięci także jako okres modernizacji systemu informatycznego muzeum, przeprowadzonej dzięki zdobyciu pokaźnych środków z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

W planach na 2007 r. zapisano otwarcie 9 wystaw, w tym 2 w innych instytucjach. Na początku roku wydrukowano jedną książkę, a kolejne 3 znajdują się w przygotowaniu do druku. Najważniejszą imprezą promocyjną będzie Święto Papieru, zaplanowane na 28–29 lipca. Jesienią ma się odbyć plener graficzny, zrealizowany we współpracy z wrocławską Akademią Sztuk Pięknych.

Przy omawianiu bieżącej sytuacji dusznickiej instytucji wywiązała się dyskusja o zamierzeniach inwestycyjnych. Muzeum ma opracowane plany adaptacji obszernego strychu na wielofunkcyjną salę wystawienniczo-edukacyjno-konferencyjną. Padły sugestie, aby przy realizacji zamierzeń ograniczyć ingerencję w istniejącą zabytkową substancję budynku. Muzeum już pozyskało na tę inwestycję znaczną część kwoty w Ministerstwie Kultury. Obecnie czynione są przygotowania, a prace rozpoczną się w drugiej połowie roku.

Członkowie Rady z dużym uznaniem przyjęli przedstawione informacje, uznając wielki wkład dusznickiego muzeum w działania na rzecz kultury, nauki i turystyki na Dolnym Śląsku. Instytucja ta jest uznawana za szczególnie atrakcyjną i podnoszącą prestiż całego regionu. Dyrektor muzeum podkreślił, że realizacja tak dobrze ocenionego programu była możliwa tylko dzięki wzorowej współpracy całego zespołu pracowników.

Muzeum uczestniczy w promocji Polski za granicą

21 kwietnia Muzeum Papiernictwa wzięło udział w festynie inauguracyjnym sezonu turystycznego, zorganizowanym przez Nove Mesto nad Metują – miasto partnerskie Dusznik Zdroju. Oferta muzeum spotkała się z dużym zainteresowaniem turystów.

MAJ

Otwarcie wystawy

Wydawnictwa drugiego obiegu PRL. Papier narzędziem w walce o wolność

11 maja – 22 lipca 2008

Scenariusz – Justyna Błażejowska, Marek Jastrzębski

Konsultacje naukowe – prof. dr hab. Paweł Wieczorkiewicz

Współpraca ze strony Muzeum Papiernictwa – Paweł Patynko, Artur Goliński, Teresa Windyka, Józef Kapica, Maciej Szymczyk

Niewielu dziś pamięta, że do 1989 r. papier przydatny do drukowania poddany był centralnemu rozdzielnictwu. Władze PRL miały świadomość, iż rozpowszechnianie informacji sprzecznych z oficjalnym ich stanowiskiem może być szkodliwe dla panującego wówczas ustroju (papier porównywano nawet do broni w toczącej się walce o utrwalanie socjalizmu). Pomimo to nielegalne wówczas wydawnictwa zdobywały papier.

Celem wystawy było przedstawienie dorobku podziemia wydawniczego, działającego w Polsce do 1989 r. Liczne nielegalne drukarnie wydawały setki publikacji – od opozycyjnych ulotek, po literaturę piękną (ze względu na cenzurę niemającą szans na wydanie w legalnym obiegu). To dzięki nim wolne słowo docierało do milionów Polaków.

Oprócz wydawnictw drugiego obiegu na wystawie można było obejrzeć historyczne urządzenia poligraficzne wykorzystywane przez podziemnych drukarzy (m.in. małe maszyny offsetowe, powielacze białkowe i spirytusowe oraz gilotyny). Wiele zainteresowania wzbudziły oryginalne fotografie przedstawiające druk nielegalnych wydawnictw, ich kolportaż (m.in. rozrzucanie ulotek) oraz rekwizycje dokonywane przez milicję.

W trakcie otwarcia wystawy J. Błażejowska i prof. P. Wieczorkiewicz przybliżyli gościom tematykę wystawy. Duże zainteresowanie wzbudziła pokazowa produkcja ulotek, które wykonał Mirosław Klimkiewicz w przebraniu podziemnego drukarza z lat

osiemdziesiątych XX wieku. Okazało się, że na wernisaż przybył m.in. Bogdan Kocociński, który w latach osiemdziesiątych XX w. zajmował się drukiem nielegalnych wydawnictw (obecnie prowadzi całkowicie legalną drukarnię w Nowej Rudzie).

Warsztaty plastyczne Akademii Sztuki Trzeciego Wieku

W dniach 12–13 maja we współpracy z wrocławską Akademią Sztuki Trzeciego Wieku odbyły się w muzeum warsztaty plastyczne. Inicjatorką przedsięwzięcia była Krystyna Dyrda-Kortyka – znana artystka sztuki papieru.

Ideą wrocławskiej akademii, podobnie jak innych uczelni „trzeciego wieku”, jest dbałość o rozwój osobowości, pogłębianie wiedzy oraz poprawę jakości życia osób starszych. Muzeum Papiernictwa ze szczególną radością otwiera się na współpracę ze studentami-seniorami, przedstawiając im ambitną ofertę edukacyjno-artystyczną.

W ramach zajęć plastycznych dla słuchaczy Dział Naukowo-Oświatowy zrealizował w dusznickim muzeum: warsztaty papierowej kompozycji, zajęcia grafiki, barwienie papieru techniką marmurkową oraz warsztaty z filigranem w papierze.

Obchody jubileuszu 25-lecia Towarzystwa Miłośników Dusznik Zdroju

16 maja w Muzeum Papiernictwa odbyło się okolicznościowe spotkanie Towarzystwa Miłośników Dusznik Zdroju, świętującego w 2007 r. jubileusz ćwierćwiecza istnienia. To właśnie Muzeum Papiernictwa było pierwszą siedzibą Towarzystwa.

Po gratulacjach i życzeniach złożonych na ręce prezesa – Ryszarda Grzelakowskiego – uczestnicy spotkania wysłuchali koncertu w wykonaniu uczniów Szkoły Muzycznej z Kłodzka. Następnie otwarto wystawę fotografii Dusznik Zdroju, m.in. wykonanych przez miejscowego fotografa E. Kleinera w okresie międzywojennym, a pieczołowicie zgromadzonych przez Ryszarda Grzelakowskiego. Uroczystość zakończyła prezentacja obrazów Jana Łukawskiego.

Zarówno wystawę fotografii, jak też obrazy, można było obejrzeć w Muzeum Papiernictwa do połowy czerwca.

Muzeum Papiernictwa uczestniczyło w IX Regionalnych Spotkaniach Ekologicznych „Kaliska przygoda z odpadami”

Organizatorami przedsięwzięcia byli: Starosta Kaliski, Wójt Gminy Ceków Kolonia, Zarząd Związku Komunalnego Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina” oraz Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Kaliszu.

Obecna edycja rozpoczęła się w 2006 roku i przebiegała pod hasłem „Czas na papier”. Obejmowała cykl różnych imprez dla uczniów i nauczycieli. We wrześniu 2006 r. Dagmara Kacperowska z Muzeum Papiernictwa przeprowadziła prelekcje na temat historii papieru oraz warsztaty plastyczne „Sztuka Papieru” dla nauczycieli szkół starostwa kaliskiego. Akcję zakończył wielki festyn ekologiczny dla dzieci i młodzieży, który odbył się 26 maja 2007 r. w Cekowie Kolonii k. Kalisza. Podczas

festynu Jan Bałchan wygłosił okolicznościowy wykład poświęcony dzieciom papieru i papiernictwa. Niebywałą atrakcją imprezy stały się warsztaty czerpania papieru. Wszyscy uczestnicy mogli samodzielnie wykonać arkusz papieru, ułożyć kompozycję roślinną w masie papierowej lub odbić w niej dłoń.

CZERWIEC

Muzeum Papiernictwa na festynie ekologicznym „Spotkanie z lasem”

1 czerwca 2007 r. Muzeum Papiernictwa gościło w Gołuchowie pod Kaliszem w Ośrodku Kultury Leśnej na festynie ekologicznym „Spotkanie z lasem”.

Agata Daniel przeprowadziła warsztaty czerpania papieru, których uczestnicy mogli zapoznać się ze sposobem wytwarzania papierów ze znakami wodnymi.

Możliwość wykonania czegoś unikatowego zawsze budzi emocje, toteż wiele dzieci cierpliwie czekało na swoją kolej, aby zanurzyć sito w masie papierniczej, a potem, po odcisnięciu pod prasą, zabrać własną kartkę papieru na pamiątkę. Wspaniała zabawa sprzyjała poszerzeniu wiedzy na temat znaczenia papieru w naszym życiu.

Wybitni bibliologowie z Wrocławia i Wilna w Muzeum Papiernictwa

W sobotę 16 czerwca Muzeum Papiernictwa odwiedzili Państwo profesorowie Anna i Krzysztof Migoniowie – wybitni bibliologowie z Uniwersytetu Wrocławskiego, w towarzystwie docent Aušry Navickienė z Uniwersytetu Wileńskiego. Wizyta miała na celu pokazanie gościowi z Litwy najciekawszych miejsc na Dolnym Śląsku, związanych z tworzeniem wielowiekowej kultury, której jesteśmy spadkobiercami. Po zwiedzeniu wystaw muzealnych goście popróbowali własnych sił w duszniczkiej czerpalni – efekty były wyjątkowo udane, gdyż czerpanie papieru jest umiejętnością niezwykle przydatną w pogłębianiu wiedzy o książce.

Festiwal Rękodzieła w Sobótce

23 czerwca Anna Stefaniszyn i Beata Dębowska wzięły udział w II Ślęzańskim Festiwalu Rękodzieła, Rzemiosł Artystycznych i Produktu Lokalnego, organizowanym w Sobótce, prezentując m.in. warsztat czerpania papieru oraz wyroby rękodzieła papierniczego. Promowały również lipcowe „Święto Papieru”. Prezentacja zyskała bardzo dobre oceny zarówno zwiedzających, jak i organizatorów.

Nowa wystawa historii papieru pod patronatem Muzeum Papiernictwa

Na początku maja, w regionalnym muzeum w miejscowości Kolonowskie na Opolszczyźnie, przy wsparciu merytorycznym Muzeum Papiernictwa, powstała nowa wystawa ilustrująca dzieje papieru. Przedsięwzięcie sponsorowała firma Packprofil, obchodząca w 2007 r. podwójny jubileusz – 100-lecia fabryki tektury oraz 15-lecia działalności spółki.

Wystawa omawia dzieje papiernictwa na świecie, na Śląsku oraz historię fabryki tektury w Kolonowskiem. Na planszach ilustrujących poszczególne zagadnienia zaprezentowano bogaty materiał ilustracyjny, pochodzący ze zbiorów Muzeum Papiernictwa. Autorem ekspozycji jest dyr. Muzeum Papiernictwa – Maciej Szymczyk. Przygotowaniem wystawy od strony graficznej zajęli się artyści plastycy Anna i Cezary Twardowscy.

Warto zaznaczyć, że jest to trzecia w Polsce wystawa stała przedstawiająca historię papiernictwa (obok istniejących od wielu lat w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju i Konstancinie-Jeziornie).

Warsztaty czerpania papieru w Kaliszu

23 czerwca Jan Bałchan przeprowadził w Kaliszu ekologiczne warsztaty czerpania papieru w ramach festynu zorganizowanego przez Związek Komunalny Gmin „Czyste Miasto, Czysta Gmina”. W trakcie festynu mieszkańcy Kalisza i okolicznych miejscowości mogli otrzymać jedno drzewko ozdobne za 5 kg przyniesionej ze sobą makulatury. Muzeum Papiernictwa, wpisując się w panującą atmosferę, umożliwiło wszystkim uczestnikom czerpanie papieru z masy makulaturowej. Dodat-

kową atrakcją przyciągającą tłumy do muzealnego stanowiska stała się możliwość odbicia własnej dłoni w makulaturowym papierze jako swoistego rodzaju certyfikat uczestnictwa w festynie.

Wyróżnienie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

30 czerwca 2007 r. podczas Regionalnych Obchodów Dnia Kultury, zorganizowanych przez Starostwo Powiatowe w Kłodzku, wręczono nagrody i dyplomy osobom zasłużonym dla rozwoju kultury na ziemi kłodzkiej. Wśród wyróżnionych był dyrektor Muzeum Papiernictwa – Maciej Szymczyk, którego uhonorowano dyplomem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego za wszechstronny dorobek publicystyczny oraz zasługi w upowszechnianiu kultury. Docenione osiągnięcia dra Szymczyka są ściśle związane z jego działalnością w Muzeum Papiernictwa.

LIPIEC

Muzeum Papiernictwa na zamku w Nidzicy na Mazurach

W sobotę 7 lipca, na zaproszenie Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Nidzicy, Muzeum Papiernictwa przeprowadziło warsztaty czerpania papieru podczas obchodów „Dni Nidzicy”. Impreza odbywała się w przepięknej scenerii zamku krzyżackiego. Oprócz pokazowych walk bractw rycerskich zwiedzający mogli także zapoznać

się z – posiadającą średniowieczny rodowód – techniką ręcznego wyrobu papieru. Szczególnym powodzeniem cieszyła się możliwość wykonania kompozycji roślinnych oraz zabawa w „papierowe dłonie”. Pokazy Jana Bałchana z dusznickiego muzeum opatrzone były odpowiednim komentarzami, wprowadzającymi uczestników w historię papieru i techniki jego wykonania.

Muzeum powiększa księgozbiór

W lipcu Muzeum Papiernictwa otrzymało od Instytutu Biopolimerów i Włókien Chemicznych w Łodzi liczący ponad 200 pozycji zbiór książek dotyczących papiernictwa. Większość nabytków pochodzi z XIX i pierwszej połowy XX w., stąd ich wartość dla osób zainteresowanych historią papieru jest ogromna.

Muzeum Papiernictwa obecnie posiada największy w Polsce księgozbiór dotyczący historii papieru i przemysłu papierniczego.

Znana artystka – Maria Diduch tworzy w Muzeum Papiernictwa

Tradycyjnie w okresie wakacyjnym Muzeum Papiernictwa promuje współczesną sztukę papieru. W naszej galerii eksponujemy wystawy czasowe prezentujące dokonania polskich i zagranicznych artystów wykorzystujących w swych pracach papier. Wielką atrakcją są także warsztaty, podczas których zwiedzający mają możliwość podpatrywania artysty w trakcie kreacji dzieła, które później zaprezentowane zostanie w galerii lub trafi do zbiorów muzealnych albo do prywatnych kolekcji. Spośród licznych twórców odwiedzających dusznickie muzeum należy przede wszystkim wymienić Marię Diduch, polską artystkę, która od ponad trzydziestu lat mieszka i tworzy w Holandii. Artystka w 1973 r. ukończyła z wyróżnieniem Wyższą Szkołę Sztuk Plastycznych w Łodzi. W twórczych poszukiwaniach wykorzystuje malarstwo, grafikę i rysunek, często łącząc ze sobą te techniki w obrazach, instalacjach i obiektach przestrzennych z papieru. To właśnie ten materiał stał się dla Marii Diduch prawdziwą inspiracją, tworzywem umożliwiającym kreowanie swych plastycznych wizji. To także papier sprawił, że od kilkunastu już lat artystka przyjeżdża do Dusznik, gdzie w Muzeum Papiernictwa znalazła odpowiednie warunki i atmosferę, które umożliwiają jej realizację kolejnych projektów.

Odkryć piękno Europy Środkowej – warsztaty studentów z krajów Grupy Wyszehradzkiej w Muzeum Papiernictwa

Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu, dzięki środkom uzyskanym z Funduszu Wyszehradzkiego, przygotowała program Międzynarodowej Szkoły Letniej, której hasłem przewodnim stało się „Odkrywanie Europy Środkowej – promocja jej potencjału turystycznego wśród studentów z państw europejskich”. Do współpracy WSB zaprosiła kilka uczelni z krajów Grupy Wyszehradzkiej i Ukrainy.

Od 16 lipca zagraniczni studenci byli gośćmi Wyższej Szkoły Bankowej. Kolejne dni wypełniły wykłady i warsztaty, celem Szkoły Letniej jest bowiem nie tylko promocja turystyczna krajów GW i Ukrainy, ale i promocja turystyki jako wyboru zawodowego. Dlatego zajęcia dotyczyły m.in. planowania i organizacji wycieczek turystycznych, marketingu, zakładania i rozwijania własnej działalności gospodarczej.

Poza nauką znalazł się czas na przyjemności. Studenci zwiedzali Wrocław, odwiedzili także najważniejsze atrakcje ziemi kłodzkiej. 21 lipca grupa uczestniczyła w warsztatach czerpania papieru w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. W trakcie zajęć studenci zapoznali się z historią papiernictwa światowego, polskiego i śląskiego oraz z dziejami dusznickiej papierni. Każdy z uczestników samodzielnie wykonał arkusze papieru znakowane filigranem oraz ozdobione płatkami kwiatków.

Muzeum Papiernictwa w „Kawie czy herbacie?”

25 lipca Telewizja Polska realizowała w Dusznikach Zdroju program „Kawa czy herbata?”, emitowany na żywo w ogólnopolskiej „Jedynce” od godz. 6.00 do 8.00. Wśród prezentowanych tematów nie mogło zabraknąć informacji o Muzeum Papiernictwa, uznawanym za jedną z najważniejszych atrakcji Dolnego Śląska.

W wywiadzie przeprowadzonym przez Katarzynę Nazarewicz i Radosława Brzózkę dyrektor muzeum Maciej Szymczyk opowiedział o znaczeniu dusznickiej papierni, kolekcjach muzealnych oraz o zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez muzeum, a szef Działu Oświatowego – Jan Bałchan, wraz z grupką dzieci przebywających w Dusznikach Zdroju na kolonii, zaprezentował starą technikę czerpania papieru. Następnie Anna Stefaniszyn przedstawiła organizowane przez muzeum w dniach 28 i 29 lipca „Święto Papieru”, zachęcając widzów ogólnopolskiej „Jedynki” do odwiedzenia dusznickiej papierni w najbliższy weekend.

fot. Tomasz Szewczyk

Otwarcie wystawy *Paper Gami*

Autor: Ewa Rosiek-Buszko
28 lipca – 8 września 2007

Otwarta podczas Święta Papieru wystawa była autorską prezentacją papierów ręcznie czerpanych. Ekspozycja obejmowała prace z japońskiego papieru Washi wykonane w czasie pobytu stypendialnego autorki Artists in Residence'03 Mino Paper Art Village Project w Japonii. Ponadto można było obejrzeć prace przygotowane przez autorkę w Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju. Wystawa prezentowała niezwykle interesujące obiekty wykonane różnymi technikami. Papiery czerpane ręcznie haftowane nićmi jedwabnymi i metalowymi, splatane i wiązane, tworzące wielkie lub miniaturowe obiekty.

Autorka wystawy tworzy tkaniny unikatowe, papier ręcznie czerpany, ceramikę unikatową. Maluje pastele i akwarele. Fascynuje się fotografią, którą traktuje jako dokumentację i inspirację twórczą.

Otwarcie wystawy „Sen nocy letniej” – haft na papierze

Autor: Aneta Augustyniak
28 lipca – 21 sierpnia 2007

Podczas Święta Papieru, 28 lipca 2007 r., odbył się wernisaż wystawy Anety Augustyniak – wrocławskiej artystki o wielu talentach (jest m.in. śpiewaczką operową, maluje oraz specjalizuje się w sztuce haftu na papierze).

Na wystawie w Muzeum Papiernictwa zaprezentowano ok. 130 wyhaftowanych na papierze miniatur, nawiązujących tematami do carskiej Rosji. Przedstawione dzieła są niezwykle pracochłonne, a wykonanie każdego z nich wymaga wielkiej cierpliwości, stąd zwiedzający, oprócz zachwycania się pięknem miniatur, podziwiali wytrzymałość ich autorki.

Po zakończeniu wernisażu Aneta Augustyniak zaprezentowała swój kolejny talent – licznie zgromadzona na dziedzińcu Muzeum Papiernictwa publiczność miała okazję wysłuchać pieśni operowych w jej wykonaniu.

Święto Papieru – edycja 2007

W dniach 28–29 lipca w Muzeum Papiernictwa odbyło się po raz siódmy Święto Papieru.

Głównym celem organizowanej od 2001 r. przez Annę Stefaniszyn imprezy jest popularyzowanie wiedzy o papierze – jego historii, znaczeniu dla rozwoju cywilizacji, roli w życiu codziennym. Ważnym celem jest również promocja dusznickiego młyna papierniczego – obiektu uznawanego za jeden z najcenniejszych zabytków techniki w Polsce. Największym zainteresowaniem licznie przybyłych zwiedzających cieszyły się atrakcje prezentowane przez dusznickich muzealników:

- czerpanie papieru,
- marmoryzowanie,
- prezentacje technik graficznych,
- shibori,
- druk wypukły,
- odciskanie suchych pieczęci i pokaz wytwarzania galanterii papierowej,
- badanie właściwości papieru przy wykorzystaniu zabytkowych urządzeń metrologicznych,
- konkursy zręcznościowe dla najmłodszych: m.in. rzut rolką papieru toaletowego do celu.

Wśród nas nie zabrakło Bożeny Schweizer-Makowskiej, która do końca 2005 r. kierowała dusznickim muzeum, a podczas Święta Papieru zaangażowała się w prezentowanie zwiedzającym jednej z technik barwienia papieru.

Zaproszeni przez muzeum artyści prezentowali zwiedzającym wykonywanie papierowych wycinanek, origami i decoupage. Swoje prace pokazali artyści tworzący prace z papieru (m.in. Maria Diduch, Maja Komorowska), osoby związane z Akademią Sztuki Trzeciego Wieku z Wrocławia oraz wielu artystów amatorów. Dodatkowo imprezę urozmaiciło aż 30 wystawców związanych głównie z naszym regionem, prezentujących prace rękodzieła.

Najważniejszymi wydarzeniami siódmej edycji Święta Papieru było otwarcie dwóch wystaw: **Paper-Ghami** Ewy Rosiek-Buszko oraz **Sen nocy letniej** Anety Augustyniak. Po otwarciu drugiej z wystaw odbył się recital sopranowy w wykonaniu Anety Augustyniak, który niezwykle ciepło odebrała publiczność zgromadzona na muzealnym dziedzińcu.

Każdego roku wzrasta ranga muzealnej imprezy, czego dowodem jest coraz większe zainteresowanie nią zwiedzających. W ciągu dwóch dni muzeum zwiedziło aż 5.650 osób.

Święto Papieru odbyło się pod patronatem medialnym Polskiego Radia Wrocław i „Słowa Polskiego – Gazety Wrocławskiej”. Były zapowiadane lub pojawiły się z niego relacje m.in. w TVP 1 (Kawa czy herbata?, Teleexpres), TVP 3 (Trzymaj z Trójką, Fakty), Lecie z radiem i Polskim Radiu Wrocław.

SIERPIEŃ

Wicepremier Przemysław Gosiewski w Muzeum Papiernictwa

W sobotę 18 sierpnia Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju odwiedził wicepremier Przemysław Gosiewski. Po zwiedzeniu ekspozycji muzealnych, na pamiątkę wizyty w muzeum, odcisnął swoją dłoń w papierze, a następnie złożył wpis do Księgi Pamiątkowej.

Dni Dolnego Śląska w Muzeum Papiernictwa

Od 30 sierpnia do 2 września 2007 r., z inicjatywy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, odbyły się Dni Dolnego Śląska. Wśród wielu instytucji biorących udział w przedsięwzięciu było również Muzeum Papiernictwa, które w dniach 31 sierpnia – 2 września udostępniło wystawy bezpłatnie. Ponadto każdy zwiedzający otrzymał certyfikat upamiętniający wizytę w dusznickiej papierni w czasie obchodów Dni Dolnego Śląska.

WRZESIEŃ

Europejskie Dni Dziedzictwa w Muzeum Papiernictwa

Dusznickie Muzeum w sobotę i niedzielę 7 i 8 września włączyło się w obchody Europejskich Dni Dziedzictwa, których tegoroczna edycja przebiegała pod hasłem „Ludzie gościńca”. Wiele instytucji uczestniczących w tej akcji starało się ukazywać różne aspekty podróżowania, pielgrzymowania lub wędrowania, przybliżając zwiedzającym typowych ludzi gościńca, np. pątników, uchodźców, kupców, rzemieślników, żebraków, kuglarzy.

Muzeum Papiernictwa można było w tym terminie zwiedzać nieodpłatnie. O ustalonych godzinach przewodnik muzealny prezentował ekspozycję stałą i wprowadzał zwiedzających w historię papieru, a przede wszystkim starał się przypomnieć turystom typowych ludzi gościńca, jakimi niewątpliwie byli jeszcze kilkadziesiąt lat temu szmacciarze lub gałganiarze – wędrowni kupcy i zbieracze, którzy pełnili bardzo ważną funkcję w dawnym rękodziele papierniczym. W ciągu dwóch dni odwiedziło Muzeum Papiernictwa ponad 200 osób.

Innym równie atrakcyjnym punktem obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa naszego Muzeum były warsztaty czerpania papieru przeprowadzone w Nowym Mieście nad Metui w Republice Czeskiej w sobotę 8 września. Turyści mogli wówczas samodzielnie czerpać arkusze papieru znakowane filigranem, jak również zaopatrzyć się w przepiękną duszniczką galanterię papierniczą.

**Otwarcie wystawy fotograficznej
Twarz – dialog artystyczny – Portret Franciszka Starowieyskiego
w ramach festiwalu sztuki „Labirynt – artyści o artystach”**

Autor: Tomasz Sobecki
14 września – 14 października

W roku 2000 w warszawskiej pracowni malarza Franciszka Starowieyskiego powstała niezwykła seria zdjęć fotografa Tomasz Sobeckiego z cyklu „Twarz”. Autor, zafascynowany osobowością, a w szczególności ekspresją twarzy Franciszka Starowieyskiego, postanowił zmierzyć się z niezwykle autonomiczną i osobistą częścią człowieka, jaką jest twarz. Próba ujęcia w fotografii osobowości, bogactwa ekspresji, odkrycia nieznanego spowodowała nawiązanie dialogu artystycznego pomiędzy obojgiem artystów. Tak powstał esej o artyście, który jest niczym innym jak odważnym zmierzeniem się z odkrywaniem drugiego człowieka.

**Dialog historii ze współczesnością – Muzeum Papiernictwa
w nowoczesnej fabryce papieru Arctic Paper Kostrzyn S.A.**

Muzeum Papiernictwa zostało zaproszone do udziału w dniach otwartych zakładów papierniczych Arctic Paper w Kostrzynie, które odbyły się w sobotę 15 września. W tym dniu mieszkańcy miasta i okolic mieli niebywałą okazję zwiedzania fabryki i zapoznania się ze współczesną technologią papierniczą. Grupy o ustalonych godzinach mogły obejrzeć m.in. wydział przygotowania surowców, wydział produkcji papieru oraz magazyn wyrobów gotowych. Organizatorzy w tegorocznej edycji dni otwartych chcieli także połączyć ze współczesnością tradycję, stąd Muzeum Papiernictwa przygotowało kilka atrakcji. Przede wszystkim została zaprezentowana wystawa „Dzieje papieru i papiernictwa”. Każdy uczestnik mógł samodzielnie wykonać arkusze papieru znakowane filigranem duszniczkim bądź zarysem własnej dłoni,

co cieszyło się ogromnym powodzeniem. Podobnie dużą popularnością cieszyły się warsztaty graficzne, gdzie dorośli i dzieci mogli spróbować rozwinąć swój talent plastyczny w jednej z technik graficznych. Dodatkowo zwiedzającym umożliwiono zakup wielu różnorodnych wyrobów wykonanych z papieru czerpanego. Dyrektor Muzeum Papiernictwa prezentował swoją najnowszą książkę *Polski przemysł papierniczy 1945–1989*.

Otwarcie wystawy *Artystyczna oprawa książki*

Autorka prac: Katia Zubhakina-Polk

Komisarz wystawy: Artur Goliński

19 września 2007 – 6 stycznia 2008

Wystawa pod patronatem honorowym Ambasadora Ukrainy w Polsce – Olexandra Motsyka

19 września w Muzeum Papiernictwa otwarto wystawę „Artystyczna oprawa książki” pochodzącej z Ukrainy Katii Zubakhiny-Polk. Artystka studiowała na Wydziałach Grafiki w Narodowej Akademii Sztuk Pięknych w Kijowie oraz Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Zajmuje się grafiką, projektowaniem i zdobnictwem książek artystycznych, ilustracją, a także projektowaniem kolekcji zabawek.

Wystawa „Artystyczna oprawa książki” ukazała, że oprawa to nie tylko ochrona książki przed zniszczeniem. Może być również arcydziełem sztuki, kunsztownym i unikatowym. Zdarza się, że walory artystyczne opraw górują nad właściwościami użytkowymi.

PAŹDZIERNIK

Rozpoczęcie przebudowy Muzeum Papiernictwa

W październiku rozpoczęto prace przy przebudowie Muzeum Papiernictwa. Za cel inwestycji postawiono adaptację obszernego strychu – dawnej suszarni papieru – na salę wystawienniczo-edukacyjno-konferencyjną oraz likwidację barier architektonicznych w celu udostępnienia muzeum osobom starszym i niepełnosprawnym.

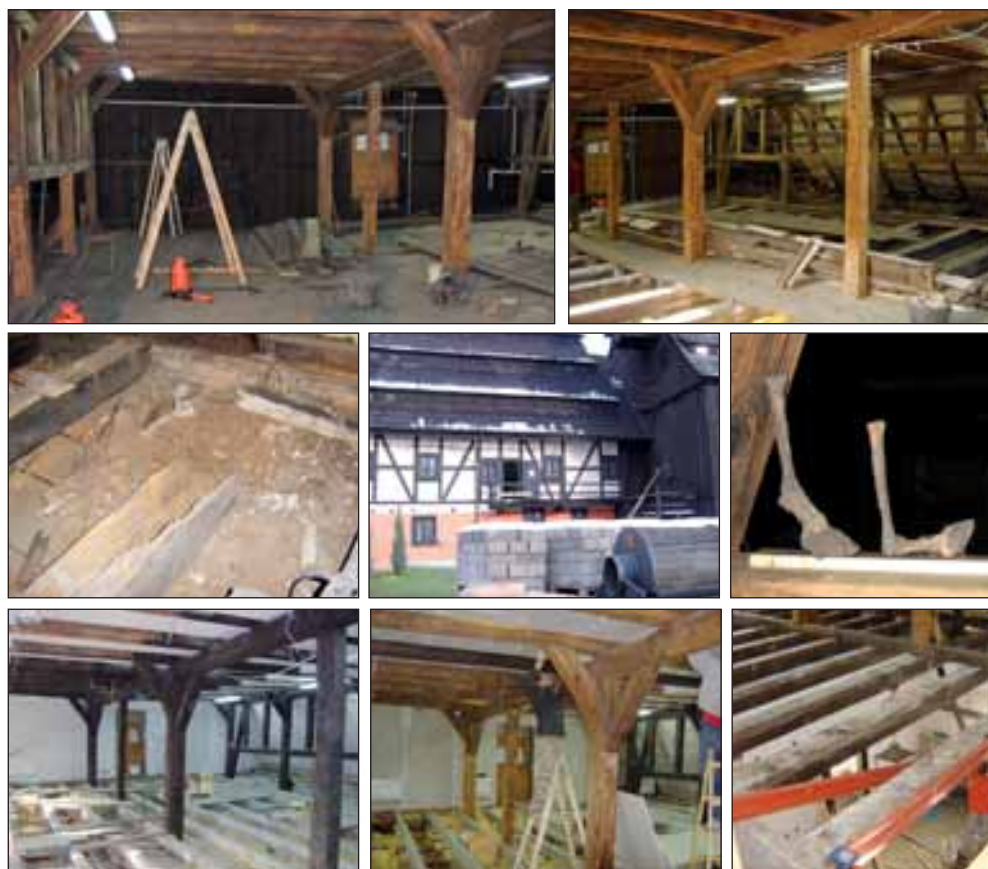
Autorem planów przebudowy było biuro projektowe Henryka Markiewicza z Kłodzka, a inwestycję realizowała, wyłoniona w przetargu, firma Krzysztofa Onyszczuka

z Dusznik Zdroju. Przystąpienie do przebudowy stało się możliwe dzięki dotacjom Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego.

W trakcie prac okazało się, że część belek podłogowych strychu spróchniało, a pozostałe są zbyt słabe, by utrzymać zaprojektowaną salę. Opóźniło to przebieg prac, gdyż spróchniałe belki należało wymienić, a pozostałe wzmocnić stalowymi szynami. Ponadto działania te zmusiły Muzeum do czasowego zamknięcia części sal wystaw stałych, nad którymi znajdowały się wzmocniane belki.

Do końca 2007 r. oprócz umocnienia konstrukcji budynku zdołano wykonać część nowej klatki schodowej.

Sensację wzbudziło znalezisko dokonane podczas prac. W miejscu, w którym wytyczono klatkę schodową, pod grubą warstwą betonu odkryto dużą ilość kości zwierzęcych. Ponadto pod deskami na strychu znaleziono zmumifikowane jagnięce racice. Odkrycie to jest dowodem technologii produkcji papieru stosowanej przed wiekami w dusznickim młynie. Ze szczątków zwierzęcych sporządzano klej, w którym zanu-

rzano arkusze papieru, w celu nadania im odpowiedniej sztywności i odporności na przenikanie cieczy.

Dużym sukcesem organizacyjnym muzeum było uniknięcie całkowitego zamknięcia ekspozycji dla zwiedzających, pomimo bardzo poważnego zakresu prowadzonych prac.

Ukazuje się pierwszy tom Rocznika Muzeum Papiernictwa

W 2007 r. muzeum rozpoczęło wydawanie własnego periodyku. Celem czasopisma jest popularyzowanie wiedzy o historii papiernictwa i Dusznik Zdroju oraz prezentowanie informacji o przedsięwzięciach realizowanych przez dusznickie muzeum. Tom ukazał się pod redakcją dra Macieja Szymczyka, a w pracach nad jego realizacją uczestniczyli: mgr Jan Bałchan i mgr Teresa Windyka z Muzeum Papiernictwa oraz dr Piotr Pregiel z Instytutu Historycznego Uniwersytetu Wrocławskiego (jako redaktor naukowy).

LISTOPAD

Zmiany personalne w Muzeum

Z dniem 1 listopada 2007 r. na emeryturę przeszła Anna Stefaniszyn – wieloletnia zastępczyni dyrektora muzeum. Z dniem 1 grudnia 2007 r. w Muzeum zostały utworzone 2 nowe stanowiska: zastępcy dyrektora i kierownika ds. produkcji. Pierwsze stanowisko decyzją Zarządu Województwa Dolnośląskiego zostało powierzone pani mgr Joannie Seredyńskiej, pełniącej dotąd w muzeum funkcję głównego specjalisty ds. organizacyjnych. Kierownikiem produkcji na mocy decyzji dyrektora muzeum została pani mgr Agata Daniel, zajmująca się dotąd dystrybucją papieru.

GRUDZIEŃ

Plener graficzny i wystawa poplenerowa

W dniach 1–7 XII 2007 r. studenci Wydziału Grafiki wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych tworzyli dzieła związane z tematyką dusznickiej papierni. Efekt przedsięwzięcia można było oglądać podczas wystawy poplenerowej, prezentowanej w Muzeum Papiernictwa od 7 grudnia 2007 r. do 6 stycznia 2008 r. Honorowy patronat nad wystawą objął Rektor Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu prof. Jacek Szewczyk. Koordynatorem pleneru ze strony ASP był prof. Przemysław Tyszkiewicz, a organizatorem z ramienia Muzeum Papiernictwa – Artur Goliński, absolwent Wydziału Grafiki wrocławskiej uczelni.

Habilitacja Dyrektora Muzeum Papiernictwa

Dnia 13 grudnia 2007 r. Rada Wydziału Filozoficzno-Historycznego Uniwersytetu Łódzkiego po kolokwium habilitacyjnym nadała Maciejowi Szymczykowi stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie historii, w specjalności historia gospodarcza. Podstawą do wszczęcia przewodu habilitacyjnego była wydana przez Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju książka *Polski przemysł papierniczy 1945–1989*.

Pracownicy Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju w 2006 r.

Jan Bałchan	– kustosz, kierownik Działu Papiernictwa Współczesnego (od 1.11.2007 r.)
Lesław Cieślik	– specjalista czerpalnik papieru
Agata Daniel	– kierownik Działu Produkcji Papieru Czerpanego (od 1.12.2007 r.)
Beata Dębowska	– kustosz, kierownik Działu Historii Dusznik Zdroju
Krystyna Gajowska	– rzemieślnik obróbki papieru
Artur Goliński	– starszy asystent muzealny, kierownik Działu Poligrafii
Wiesława Hajkowska	– opiekun ekspozycji
Renata Hansz	– stażystka w Dziale Naukowo-Oświatowym (od 26.03.2007 r.)
Jadwiga Janicka	– starsza księgowa
Katarzyna Janiszewska	– specjalista ds. organizacyjnych (od 1.12.2007 r.)
Janusz Janiszewski	– główny księgowy
Dagmara Kacperowska	– przewodnik w Dziale Naukowo-Oświatowym
Józef Kapica	– specjalista ds. maszyn i urządzeń papierniczych
Ewa Kłonowska	– starszy bibliotekarz
Czesław Lichołat	– specjalista czerpalnik papieru
Dawid Lichołat	– specjalista czerpalnik papieru
Ilona Midura	– sprzedawca
Regina Mierzewska	– sekretarka
Marta Nowicka	– asystent muzealny w Dziale Naukowo-Oświatowym (od 1.11.2007 r.)
Paweł Patynko	– asystent muzealny w Dziale Papiernictwa Współczesnego (od 22.01. do 25.09.2007 r.)
Joanna Seredyńska	– wicedyrektor Muzeum Papiernictwa (od 1.12.2007 r.)
Anna Stefaniszyn	– specjalista ds. administracyjnych (od 1.11. 2007 r.)
Beata Sypek	– rzemieślnik obróbki papieru
Maciej Szymczyk	– dyrektor Muzeum Papiernictwa
Dorota Tryniecka	– pracownik gospodarczy
Marek Tryniecki	– specjalista czerpalnik papieru
Urszula Wasielewska	– sprzedawca
Tomasz Wielkopolski	– specjalista ogrodnik
Teresa Windyka	– starszy kustosz, kierownik Działu Historycznego
Dorota Zielińska-Pytlowany	– adiunkt muzealny, kierownik Działu Naukowo-Oświatowego (od 1.11.2007 r.)

Wyciąg ze statystyki za 2007 rok

(w nawiasach dane za rok 2006)

Frekwencja ogólna	– 61028 osób (50.224)
Lekcje muzealne	– 13852 osoby (8.649)
Warsztaty muzealne	– 1936 osób (1834)
Usługę przewodnicką świadczoneo	– 405 razy (413).

Do zbiorów muzealnych przyjęto 11 (18) eksponatów, a biblioteka stan posiadania powiększyła o 304 (124) książki.

Wyprodukowano 61 tys. (95 tys.) arkuszy papieru w formatach od A4 do A2 oraz 17 tys. (18 tys.) kopert. Wykonano 2 (3) nowe filigrany i zaprojektowano nowe wzory galanterii papierniczej.

*opracowanie na podstawie strony internetowej www.muzpap.pl
oraz dokumentacji muzeum:
Maciej Szymczyk*

*Autorzy zdjęć:
Agata Daniel
Artur Goliński
Tomasz Szewczyk
Maciej Szymczyk
Anna Stefaniszyn
Dorota Zielińska-Pytłowany*

MUZEUM PAPIERNICTWA
w DUSZNIKACH ZDROJU
Instytucja Kultury
Samorządu
Województwa Dolnośląskiego

ISSN 1897-7685